

राजविराज

साप्ताहिक

वर्ष ४० अंक २३ २०७८ साल पुस १८ गते आइतवार (2 Jan. 2022 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : ह्यापिनेस इज ... पृष्ठ ३ मा : नेपाल जनस्वास्थ्य संघसँग ... पृष्ठ ४ मा : काँग्रेस रूपान्तरणका ... पृष्ठ ५ मा : महिला सहभागितालाई प्राथमिकतामा ...

यौन दुराचारी जहाँ पनि हुन सक्छन्
त्यस्ता दुराचारीबाट सजग र सचेत रहौं,
आफू पनि बचाऔं र अरुलाई पनि बचाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पतालमा अक्सिजन प्लान्ट संचालनमा आयो

राजविराज / गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराजमा अक्सिजन प्लान्ट संचालनमा आएको छ ।

गत आइतवार सफल परिक्षण गरिएपछि उक्त प्लान्ट मंगलवारदेखि संचालनमा आएको हो । प्लान्ट संचालनमा आएपछि अब अस्पतालले अन्य स्थानबाट अक्सिजन ल्याउनु पर्ने बाध्यता हटेको छ ।

जटिल, स्वास प्रस्वासका गर्भिर समस्या भएका तथा कोरोनाका विरामीलाई अन्यत्र जानु पर्ने बाध्यता समेत हटेको अस्पताल प्रशासनको भनाई छ ।

अस्पतालका मेसु डा. रजित भाले प्लान्टबाट दैनिक २ सय ८० देखि २ सय ९० सिलिण्डर अक्सिजन उत्पादन हुने लक्ष्य रहेको जानकारी दिए । अक्सिजनको माग बढे उत्पादन बढाउन बैकल्पिक उपायको रूपमा अस्पताल परिसर मै थप एउटा लिक्वीड प्लान्ट समेत जडान गरिएको उनले बताए ।

अस्पतालमा १५ वटा भेन्टिलेटरसहित १५ शैयाको आईसियु र ४ वटा भेन्टिलेटर तथा २५ शैयाको अत्याधुनिक हाईडिपेन्सी युनिट सेवा समेत तैयारी अवस्थामा छ ।

गत भदौ महिनामा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट ३ करोड ७३ लाखको सहयोग प्राप्त हुना साथ संरचना निर्माण र

अक्सिजन प्लान्ट जडानको काम शुरु भएको थियो ।

उपकरण जडान गर्ने इजिइन्फा प्रालि काठमाण्डौंका इन्जिनियर सन्तोष धितालले मंगलवार एक कार्यक्रमबीच प्लान्ट संचालनमा ल्याई मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट डा. भालालाई हस्तान्तरण गरे लगत्तै उत्पादन शुरु गरिएको हो ।

चुरे संरक्षणका लागि नेपाली सेनाद्वारा बृक्षारोपण

राजविराज/राजविराजस्थित नेपाली सेनाको भिम दल गणले चुरे संरक्षणका लागि त्यस क्षेत्रमा बृक्षारोपण गरेको छ ।

सप्तरीको रुपनी गाउँपालिका वडा नं. ५ स्थित चुरे क्षेत्र अन्तरगत दुधैला खोला वरिपरि सोमवार भीमदल गणको अभ्यास ईलाकाले विभिन्न जातका बोटबिरुवा रोपेको हो ।

उक्त क्षेत्रमा तेजपत्ताको ९ सय बोट, मगहनीको १ हजार २ सय बोट, मसलाको १ हजा बोट

र खयरको ९ सय बिरुवा गरि जम्मा चार हजार बोट बिरुवाहरु बृक्षारोपण गरिएको हो ।

जिल्ला वन कार्यालय सप्तरीसँगको सहकार्यमा चुरे क्षेत्रको संरक्षणमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले उक्त बृक्षारोपण गरिएको भिम दल गणका गणपति निरज भण्डारीले जानकारी दिएका छन् ।

सेनाको नं. २७ वाहिनीपति सहायक रथी हेमराज केसीको प्रमुख अतिथीमा तथा सप्तरीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनार्दन

गौतमको विशिष्ट आतिथ्यमा आयोजित बृक्षारोपण कार्यक्रममा गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा भिम दल गणका गणपति प्रमुख सेनानी निरज भण्डारी, सशस्त्र प्रहरी नं. ६ गणका प्रमुख सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक राजु श्रेष्ठ लगायत जिल्ला वन कार्यालयका प्रमुख, रुपनी गाउँपालिका वडा नं. ५ का वडा अध्यक्ष, त्रिशक्ति र शनिदेव वन उपभोक्त समितीका अध्यक्षहरुको समेत उपस्थिती रहेको थियो ।

सात जना जेष्ठ नागरिक सम्मानित

राजविराज/सप्तरीमा पनि प्रथम जेष्ठ नागरिक दिवस मनाइएको छ । जेष्ठ नागरिक जिल्ला संघ सप्तरी र पूर्वकर्मचारी सेवा परिषद् नेपाल सप्तरीको संयुक्त आयोजनामा सो दिवस मनाइएको हो ।

सो अवसरमा आयोजित विचार गोष्ठी तथा सम्मान कार्यक्रममा समाज र देशका लागि योगदान गर्ने सात जनालाई सम्मान पनि गरिएको छ ।

सम्मानित हुनेहरुमा पूर्वकर्मचारी पुरुषोत्तम मिश्र, मोहनप्रसाद उपाध्याय, लक्ष्मीलाल दास र बेचन ठाकुर छन् । यस्तै समाजसेवी लत्तर दास, चन्द्रदेवी भ्रा र विजय सिंह पनि सम्मानित भएका छन् । उनीहरुलाई प्रमुख अतिथि प्रमुख जिल्ला

अधिकारी जनार्दन गौतमले दोसला ओढाई सम्मान गरे ।

जेष्ठ नागरिक संघ सप्तरीका सचिव बैजनाथ भ्राका अनुसार सम्मानित हुनेहरुमा ८१ वर्षदेखि १ सय २ वर्षसम्मका जेष्ठ नागरिक छन् ।

जेष्ठ नागरिक संघ सप्तरीका अध्यक्ष शिवहरि प्रसाद भट्टराईको अध्यक्षतामा आयोजि कार्यक्रममा राजविराज नगरपालिकाकी उपप्रमुख साधना भ्रा, प्रहरी उपरिक्षक अभिनारायण काफ्ले, जेष्ठ नागरिक संघ प्रदेश २ समन्वय समितिका संयोजक शंकर सारदा, पूर्वकर्मचारी सेवा परिषद्का अध्यक्ष सुगम्बर यादव, समुदायिक सेवा प्रहरी मञ्चका अध्यक्ष हितनारायण लाल दास, पूर्वप्रधानाध्यापक बच्ची मिश्रा

लगायतले शुभकामना दिँदै जेष्ठ नागरिकहरु समाजमा जिउँदा इतिहास रहेकाले उनीहरुबाट वर्तमान र भावी पुस्ताले धेरै कुरा सिक्नु पर्ने आवश्यकता माथी जोड दिए ।

जेष्ठ नागरिकप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न सरकारले यसै वर्षदेखि पुस ११ का दिन विविध कार्यक्रमको आयोजना गरि जेष्ठ नागरिक दिवस मनाउने निर्णय गरेको हो ।

छिन्नमस्तामा एक महिलाको हत्या

राजविराज/सप्तरीको छिन्नमस्ता गाउँपालिकामा पुनः एक महिलाको हत्या भएको छ । सो गाउँपालिकामा एक बृद्धको घाटी रेटी हत्या भएको एक महिना नबित्दै उक्त घटना दोहोरिएको हो ।

सो गाउँपालिका वडा नं. १ बरही विरपुरकी ५० वर्षिया भुटनी देवी यादवको सोमवार विहान हत्या गरिएको अवस्थामा गहुँ खेतको

खोल्सोमा मृत शरीर फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका डिएसपी माधवप्रसाद काफ्लेलेका अनुसार शवको प्रकृति र घटनास्थलमा भेटिएका प्रमाणको आधारमा यादवको हत्या भएको हो ।

यादवको टाउँकोमा विरको बोटल प्रहार गरि हत्या गरिएको प्रारम्भिक अनुसन्धानले देखाएको उनले

बताउँदै घटनास्थलमा २ वटा फुटेको र एउटा नफुटेको विरको बोटल बरामद गरिएको उनले जानकारी दिए ।

प्रहरीले घटना बारे अनुसन्धानका लागि सोमवारै तालिम प्राप्त कुकुरको प्रयोग समेत गरेको छ । गत मंसिर ८ गते सोही गाउँपालिकाका वडा नं. ६ निवासी ८० वर्षिय मिश्रिलाल मण्डलको दिउँसो १२ बजेतिर घाँटी रेटी हत्या भएको थियो ।

ब्राउन सुगरसहित दुई पक्राउ

राजविराज/प्रतिबन्धित ब्राउन सुगरसहित दुई जनालाई सप्तरी प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

पक्राउ पर्नेहरुमा सिरहाको लक्ष्मीपुरपतारी गाउँपालिका ३ का २८ वर्षिय परमानन्द साह र धनगढीमाई नगरपालिका ११ का २८ वर्षिय दिपेन्द्रकुमार महतो छन् ।

उनीहरुलाई प्रहरीले मोटरसाइकल चेकजाचको क्रममा सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका १ स्थित

सडकखण्डमा पक्राउ गरेको जनाएको छ । पक्राउ परेकाहरुको साथबाट प्रतिबन्धित ब्राउन सुगर ८ ग्राम ५ सय ५० मिलिग्राम बरामद गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका डिएसपी माधवप्रसाद काफ्लेले जानकारी दिए ।

पक्राउ परेका सबैलाई सप्तरी जिल्ला अदालतबाट लागुऔषध मुद्दामा म्याद थप गराई आवश्यक अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ ।

- जाडो मौसममा सवारी दुर्घटनाको जोखिम बढी हुनसक्छ ।
- सावधानीपूर्वक सवारी साधन चलाऔं ।
- हुस्सु, कुहिरो, शीतलहरको बेला बत्ति बालेरमात्र सवारी साधन चलाऔं ।
- सवारी साधन चलाउँदा मादक पदार्थ सेवन नगरौं ।
- सवारी चालकले मादक पदार्थ सेवन गरेको शंका लागेमा प्रहरीको निःशुल्क टेलिफोन नं १०० र १०३ मा खबर गरौं ।

आफू पनि बचाऔं, अरुलाई पनि बचाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

प्लान्ट संचालनमा
निरन्तरता आवश्यक

बजेट आएको भण्डै ५ महिनाको अवधीमा अक्सिजन प्लान्ट राजविराजस्थित गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पतालमा जडान भई संचालनमा आएको छ। यसअघि यस अस्पतालमा कोरोना महामारीको बेला विरामीलाई अक्सिजनको अभावका कारण अन्यत्र रेफर गर्ने गरिएको थियो। अब यो समस्याबाट विरामीलाई सहज भएको छ। यति मात्र नभएर प्लान्ट संचालनमा आएपछि अस्पताल आफूले उत्पादन गरेको अक्सिजन अन्य स्थानमा समेत पठाउने भएको छ।

संचालनमा आएको प्लान्टबाट दैनिक २ सय ८० देखी २ सय ९० सिलिण्डर अक्सिजन उत्पादन हुने लक्ष्य रहेको छ। अक्सिजनको माग बढे उत्पादन बढाउन बैकल्पिक उपायको रूपमा अस्पताल परिसर मै थप एउटा लिक्वीड प्लान्ट समेत जडान गरिएको छ। अस्पतालमा १५ वटा भेन्टिलेटरसहित १५ शैयाको आईसियु र ४ वटा भेन्टिलेटर तथा २५ शैयाको अत्याधुनिक हाईडिपेन्सी युनिट सेवा समेत तैयारी अवस्थामा छ। गत भदौ महिनामा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट ३ करोड ७३ लाखको सहयोग प्राप्त भएको थियो।

अस्पतालमा जडान भएको अक्सिजन प्लान्टले अन्य विरामीहरूलाई समेत सहज हुने भएको छ। कोरोनाको विरामी बाहेक अन्य विरामीलाई समेत अन्य स्थानबाट अक्सिजन ल्याउने कार्य भनभिटिलो भइरहेकोमा अब यो सहज भएको छ। तसर्थ प्लान्ट संचालन हुनु जिल्लावासीलाई सकारात्मक हो तर, यसको संचालन र निरन्तरताका लागि अस्पताल प्रशासनलाई दुरगामी नीति बनाएर लैजानु पर्ने आवश्यकताका साथ चुनौती समेत थपिएको छ।

डा कपिलदेव उपाध्याय

ह्यापिनेस इज हेल्दी १ यदि तपाईंको मन प्रशन्न छ भने स्वास्थ्य पनि राम्रो छ। प्रशन्न मन वा चित्त हुनेहरूको शरिरको सबभन्दा सानो कोष स्वस्थ हुन्छ, शरिरका अंगहरू स्वस्थ हुन्छन्। विभिन्न शारिरिक रोगहरूबाट जोगाउने रोग प्रतिरोधी क्षमता बलियो हुन्छ।

प्रशन्न चित्त हुनेहरू आफ्नो काम जोश र जाँगरले चाख लिएर गर्छन्, गरेको काम राम्रो हुन्छ। ध्यान दिएर गर्ने हुँदा गल्ती कम हुन्छ, र तोकिएको समयमै आफ्नो काम सम्पन्न गर्दछन्।

मानव विकासको क्रम हेर्ने हो भने जंगलमा वा गुफामा बस्ने, कन्दमूल र जनावरहरूको शिकार गरेर जीवन धान्ने र सधैं वन्यजन्तुबाट आक्रमण हुन्छ कि, कुनै अर्को समूहसँग लडनु पर्छ कि भन्ने डर र त्रासमा बस्ने गर्दथे। त्यसबेलादेखि अहिलेसम्म पनि कसरी वाच्ने र कसरी सुरक्षित रहने भन्ने सोच मानवमा छ। मानिसमा मात्र नभएर सबै प्राणीमा सुखसँग बाँच्ने र अरुको आक्रमणबाट जोगिने चाहना हुन्छ। विकासको क्रममा जे जस्तो अनुभव मानिसहरूले गरे त्यसै अनुरूप मष्तिस्कको विकास हुँदै गएको देखिन्छ। त्यसैले भन्ने गरिन्छ, 'हाम्रो दिमाग बाँच्न र जोगिन निर्माण गरिएको हो, शान्ति र खुशीका लागि होइन। आन्तरिक द्वन्द्व, युद्धहरू भगडा र कुटपिटहरू र अरु भन्दा आफू अगाडि बढ्न प्रयास गर्ने बानी सायद मष्तिस्कको विकास र आफू राम्रोसँग बाँच्ने प्रयाससँग सम्बन्धित छ।

आजको युगमा जंगलमा बस्ने बेलाको जस्तो असुरक्षा छैन, तर मानिस पूर्ण रूपमा सुरक्षित छ भन्ने अवस्था पनि छैन। चोरी, डकैती, गुण्डागर्दी, दमन, घरेलु हिंसा, यौन हिंसा, बलात्कार, जस्ता घटना एकातिर छन भने आतंकवादी गतिविधिहरू र आफू आफू नै लड्ने र एउटा समूहले अर्को समूहलाई खतम पार्न खोज्ने क्रम घटेको छैन। हातहतियार बनाउने र बेच्ने होडबाजी त छँदैछ। अर्थात् मानव जातिमा अहिले बाँच्ने र जोगिनेमा खासै फरक आएको छैन। सबभन्दा बढी डर पैदा गर्ने कारण पनि यी दुई हुन नकारात्मक सोचहरू बढी आउने कारण यस्तै विभिन्न डर, त्रास र असुरक्षा नै हो।

मानिस चाहन्छ खुशी, आनन्द, प्रशन्नता, सुरक्षा आदि मष्तिष्कको प्रोग्रामिङमा बाँच्ने र जोगिने भएकाले यसलाई रि-प्रोग्रामिङ गरे मात्र खुशी र आनन्द प्राप्त गर्न सकिन्छ। मेरो मन खुशी भइरहोस भन्ने कुरा चाहना गर्दा प्राप्त हुने होइन। यसको लागि नियमित अभ्यास र प्रयासको आवश्यकता छ।

जस्तो अनुभव मष्तिष्कले गर्छ त्यस्तै किसिमको परिवर्तन मष्तिष्कमा हुन्छ भन्ने विज्ञानले प्रमाणित गरिसकेको छ। त्यसो भए सकारात्मक सोचको लागि, खुशीको लागि, प्रशन्न चित्तको लागि के-कस्ता क्रियाकलापहरू गर्नुो भने परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ त ?

- आफ्नो असल मित्रहरूसँग मित्रता कायम राखिराख्ने।
- नयाँ- नयाँ कुराहरू सिक्ने, सानै भएपनि सिर्जनशील

ह्यापिनेस इज हेल्दी

कार्यहरू गर्ने।

- दुःखमा परेको, अप्ठेरोमा परेको व्यक्तिलाई सहयोग गर्ने।

- अरुहरूको सधैं राम्रो होस भन्ने चाहना राख्ने।

- जे छ जस्तो छ त्यसमा चित्त बुझाउने, रमाउन सिक्ने र खुशी हुने। सकभर सरल तरिकाले जीवन जीउने।

- आनन्दसँग रमाएका दिनहरूको बेला बेलामा सम्झना गर्ने, कल्पना गर्ने र खुसश भएको अनुभव गर्ने।

- राती सुत्ने बेलामा आज मैले के-के राम्रो काम गरेँ भन्ने सम्झने। मन पर्छ भने नोटबुकमा लेख्ने गरेपनि हुन्छ।

- विहान उठेर आजको दिन राम्रोसँग विताउँछु, आज रिसाउदिन, रिस उठिहाले पनि नियन्त्रण गर्छु भन्ने प्रण गर्ने।

दलाइ लामा आफ्नो पुस्तक एडभाइस अन डाइडमा दिमागले शान्त, आराम र खुशी महशुस गरेको छ भने मात्रै खान मीठो लाग्छ र लगाएको मन पर्छ भनेका छन।

हुनपनि हो, हामीलाई डर छ, त्रास छ, मन दुखी छ, शंका छ भने हामीले खान, लाउन र खुसीसँग जीवन विताउन पनि सकिरहेका हुँदैनौं। मन खुसी छ भने, प्रशन्न छ भने हामी जीवन

रमाएर विताउन सक्छौं।

यहाँ सधैं अरु प्रति राम्रो भाव राख्ने र अरुको सधैं राम्रो होस भन्ने भावना ल्याउन निकै कठिन छ। आफूलाई राम्रो गर्नेहरू प्रति आफूलाई माया गर्नेहरू प्रति त यो भावना प्राय आउछ नै। तर, आफूलाई नराम्रो गर्ने, आफ्नो कुभलो चिताउने सधैं कुरा काट्ने कसरी दुःख दिउँ भन्नेहरू प्रति पनि सदभाव राख्ने, उनीहरूको राम्रो चिताउने र बदलाको भावना मनमा आउन नदिने प्रयास निरन्तर गर्नुपर्छ।

रिस र घृणा गर्ने कारण नै चित्त प्रशन्न राख्नको लागि बाधक हुँदो रहेछ। रिस र घृणा गर्नेहरूको मष्तिष्क अझ बढी रिस र घृणा गर्न सक्ने हुँदो रहेछ भने अरुले जे जस्तो गरेपनि आफूले उनीहरूको राम्रो होस भन्ने प्रयास गरि राख्यो भने मष्तिष्कमा पनि त्यस्तो गर्न सक्ने क्षमता बढ्दो रहेछ।

शाक्य मुनि बुद्धले भन्नु भएको र अति नै महत्वपूर्ण मानिएको एउटा भनाई छ, 'घृणाले संसारमा घृणाको अन्त्य गर्न सकिदैन। घृणाको अन्त्यका लागि प्रेम चाहिन्छ। यसलाई पालन गर्न सकियो भने मात्रै द्वेष र घृणाको चक्रबाट मुक्त

हुन सकिन्छ। द्वेष र घृणा छैनन भने त मन प्रशन्न र शान्त हुन्छ। यहाँ मन खुशी हुने भनेको जति बेला पनि हाँस मन लाग्ने र विना कारण प्रशन्न भइरहने भन्न खोजेको भने होइन। मनमा चिन्ता, डर, दुःख जस्ता भावना हुँदैनन र मन शान्त हुन्छ र आनन्दको अनुभव हुन्छ भनेको हो। मन तनाव रहित र शान्त हुन्छ, आनन्दको अनुभव हुन्छ भने यसले स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव पार्छ। स्वास्थ्य खबरबाट

गाजाका
बोटहरू नष्ट

राजविराज/जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले अवैध रूपमा लगाइएको ४ हजार ७ सय ९ गाजाका बोटहरू फडान गरेको छ।

जिल्लाको विभिन्न स्थानमा अवैध रूपमा लगाइएको गाँजा खेती फडानी गर्दै जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा ल्याई नष्ट गरिएको हो।

प्रहरीका अनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को साउनदेखि हालसम्मको अवधीमा ७ हजार ४ सय ६९ गाँजाको बोट फडानी गरि नष्ट गरिएको छ।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गरौं।

होमियोप्याथिक रिसर्च इन्स्टिच्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०३१-५२९९६८

डा. ललन प्रसाद राँनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सल्टेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. रंजना गिरी

Dr. Ranjana Giri

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

Infertility Specialist (Consultant IVF)

NMC No. : 10635

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसूती रोग विशेषज्ञ

बाभपन, कमजोरी, लिकोरिया, महिनाबारी समस्याको सफल उपचार

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

कोरोना घटाउन र हटाउन
जनस्वास्थ्यका मापदण्ड पालना गरौं

मास्क लगाऔं, साबुनपानीले हात धोऔं, भौतिक दुरी कायम राखौं

आफू सुरक्षित रही

अरुलाई पनि सुरक्षित रहन मद्दत गरौं

छिन्नमस्ता गाउँ कार्यपालिकाको
कार्यालय सप्तरी

नेपाल जनस्वास्थ्य संघसँग जनस्वास्थ्यकर्मीको अपेक्षा

जनस्वास्थ्य पौडेल

जनस्वास्थ्य व्यवसायीहरूको हकहित, क्षमता अभिवृद्धि र सीप विकास गर्दै नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रमा योगदान दिने उद्देश्यले २०४७ सालमा खोलिएको नेपाल जनस्वास्थ्य संघ (नेफा) लगभग ३१ वर्षे परिपक्व संस्था बनेको छ। सामान्यतया नेपाल जनस्वास्थ्य संघको खासै चर्चा हुँदैन। चुनावको बेला फेसबुकको हल्लिखल्ली वाहेक अरुवेला नेफा भनेर हामी जनस्वास्थ्यकर्मी नै होस न जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको म्याण्डेट पाएर चयन भएका पदाधिकारी नै हुन त्यति चासो दिने चलन छैन।

नेपालमा जनस्वास्थ्य व्यवसायीको पेसागत संस्था रहेछ है भनेर थाहा पाउने अनि मिडियाहरूमा जनस्वास्थ्य संघको नाम आउने भनेकै दुई वर्षमा एकफेर चुनाव कै बेला हो। आगामी पौष २४ गते नेपाल जनस्वास्थ्य संघ केन्द्रीय कार्य समितिको निर्वाचन हुन गइरहेको छ। हरेक दुई वर्षमा हुने नयाँ कार्यसमितिको छनोट हुनुभन्दा अगाडी, अब नयाँ समिति आएपछि केहि हुन्छ कि भन्ने सधै आशा लाग्छ केहि रचनात्मक सल्लाह सुझाव र अपेक्षा पेश गर्न उत्प्रेरणा जाग्छ। त्यसैले वजार तातेको बेला जनस्वास्थ्यकर्मीहरू चुनावी माहोलमा लागेकोबेला एक जनस्वास्थ्यकर्मीको हैसियतले आफ्नो पेशागत संस्था संघ केहि अपेक्षा प्रस्तुत गर्ने जमर्को गरेको छु।

हालसम्मको अवस्था

नेफा र मेरो जन्म लगभग लगभग उसै बेला भएको भएर नेफाको सुरुवाती चरणका प्रयास र योगदानहरूलाई नजिकबाट नियाल्ने र बुझ्ने मौका पाएको छैन तर विगत १०-११ वर्षबाट निरन्तर नेफालाई बुझ्ने र हेरेको अनुभवको निस्कर्ष स्पष्ट छ कि नेफाले जनस्वास्थ्यकर्मीहरूका अपेक्षा पुरा गर्न सकेको छैन।

जनस्वास्थ्य संघको ३१ औं वर्षे जीवनकालसम्म धेरै किसिमका व्यक्तिहरूले नेतृत्व गरे, आफ्नो-आफ्नो स्थानबाट सस्था र जनस्वास्थ्य व्यवसायीहरूको हकहित र विकासको लागि योगदान दिने प्रयास गरे तर जुन हिसाबमा जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको अपेक्षा रहन्छ त्यो भने आजसम्म पनि पुरा हुन सकेको अवस्था छैन।

विगतका अरु समितिहरूले के-कति योगदान पुऱ्याए त्यसको मुल्याङ्कन र समिक्षा विस्तारै हुँदै जानेछ। हाललाई भर्खरै आफ्नो कार्यकाल पुरा गरेको समितिले के कति गरेको छ भन्ने कुरा छोटकरीमा समिक्षा गर्न चाहन्छु। जनस्वास्थ्य संघको इतिहाससमे पहिलो पटक प्रदेशमा समेत चुनाव सम्पन्न भएर बनेका नेपाल जनस्वास्थ्य संघका समितिहरूसँग धेरै अपेक्षा गरिएको थियो। केहि प्रदेशमा वाहेक प्रदेशहरूमा ताम्रभाससहित पुरै देश नै जनस्वास्थ्यकर्मीमय बन्छ कि भन्ने जस्तो गरेर चुनाव सम्पन्न गरिएको थियो। तर त्यो माहोल चुनाव सम्पन्न भए पश्चात सेलायो र

समितिहरू अपेक्षा गरे अनुरूप सक्रिय हुन सकेनन। कोभिड-१९ ले गर्दा काम गर्न सकिएन भनेर सजिलो उत्तर दिन मिल्ने अवस्था भएता पनि जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको अपेक्षा अनुसार काम हुन पटकै सकेन।

चुनावबाट छानिएर आएको समिति भएको हुँदा वातावरण सहज-असहज जे जस्तो भएता पनि नेफाको समितिले केहि काम गर्ने प्रयास भने गरेको थियो, त्यसलाई हामीले सम्झनै पर्छ। नेपाल कै पहिलो जनस्वास्थ्य सम्मेलन, नयाँ वेवसाईट, १५-१६ वटा पब्लिक हेल्थ ड्राईलग, स्वास्थ्यका विभिन्न ट्रेड युनियन तथा पेशागत संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारको निम्ति माग पेश, वार्ता तथा सहमतिमा सानो ठुलो भूमिका निर्वाह, कोभिड-१९ तथा स्वास्थ्यका समसमायिक विषयहरूमा ६-७ वटा अन्तरवार्ता, एक दुईवटा पत्रकार सम्मेलन, कोभिड-१९ को महामारीमा सरकारलाई सहयोग गर्न भोलेण्टियर आह्वान, कोरोना भाइरस रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणका बारेमा केहि सुचना सन्देशहरू फेसबुक पेजमा पोष्ट, आजिवन सदस्यहरूलाई प्रमाणपत्र वितरण, संघीय संरचनामा स्वास्थ्य नीति र संरचनाबारे स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा राय सुझाव दिन स्वास्थ्य क्षेत्रको नीति तथा संगठनात्मक संरचना, स्वास्थ्य क्षेत्रको पुनर्संरचानाको बारेमा आफ्नो धारणा बनाउन सम्वन्धित विज्ञहरूसँग परामर्श कार्यक्रम,

नेपाल जनस्वास्थ्य संघ केन्द्रिय कार्यालय थापाथली, काठमाण्डौवाट तालिखेल, ललितपुरमा सार्ने काम, जर्नल या नेपाल पब्लिक हेल्थ एसोसिएसन प्रकाशन गर्नुपर्छ भनेर सक्रियता, कोभिड-१९ विरुद्ध नागरिक अभियानमा सहभागी, केहि थान हार्दिक श्रदाञ्जली व्यक्त, केहि वधाई, केहि शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना सम्बन्धी फेसबुकमा पोष्ट, एकरदुई बोल्नेपने र नपर्ने जागिरे सवालमा विज्ञप्ति प्रकाशन, सरुवा पदस्थापन सम्बन्धी केहि वकालत र प्रयासहरू भएका थिए।

आगामी समिति
हुन त नेफाको कार्यसमितिको खाका विधान अनुसार समावेशी नै छ, तर अवको कार्य समिति चयन गर्दा पेसा, विषय विशेषज्ञताको आधारमा समावेशी कार्यसमिति बनाउन जरुरी छ। सरकारी, गैर सरकारी, एकेडेमीक क्षेत्रमा आवद्ध भएका तथा जनस्वास्थ्यका विभिन्न विधाहरूमा काम गर्ने सबै किसिमका योग्य व्यक्तिहरूलाई कार्यसमितिला ल्याउन सकियो भने केहि हुन्छ कि भन्ने आशा भर्खै जिबितै छ। त्यसैले हामी मतदाताको हिसाबले कसलाई भोट हाल्ने, कसलाई जिताउने कसलाई हराउने भनेर सोचन भन्दा पनि हालका उमेदवार मध्ये को आयो भने के कति योगदान पुग्न सक्छ, कसको कुन कुरामा विज्ञता छ, कसको लिडरसीप तथा व्यवस्थापन राम्रो छ, कसको प्रोफाइल राम्रो छ, कसको

इण्फ्लुन्सिड क्षमता बढी छ, कसले धेरै समय दिन सक्छ, पहिला समितिमा रहेर काम के कस्तो राम्रो नराम्रो उपलब्धीमुलक थियो थिएन जस्ता विषयहरूलाई नियालेर कार्य समिति छनोट गर्न जरुरी छ।

केहि अपेक्षा र नयाँ समितिले प्राथमिकता दिनुपर्ने कामहरू
कोभिड-१९ को महामारीले गर्दा विश्वभर जनस्वास्थ्य क्षेत्र चिनिएको मात्र छैन अहिले सबै सरो कारवालाहरूको पहिलो प्राथमिकताको विषय वन्न पुगेको छ। स्वास्थ्य भन्ने शब्द नै उच्चारण नहुने राजनीतिक नेतृत्वको भाषणहरूमा अहिले जनस्वास्थ्य गुन्जयमान छ। स्वास्थ्य क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ भन्ने कुरा जनतादेखि ठूला राजनीतिक व्यक्तित्वहरूले समेत राखिरहेको बेला जनताका लागि, जनतासंगै रहेर जनता कै स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न तल्लिन जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको विकास र क्षमता अभिवृद्धि गर्न नेफाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने उपयुक्त बेला आएको छ। नेफाको नयाँ समितिले प्राथमिकता सहित गर्नुपर्ने केहि कामहरू, अपेक्षाहरू तथा रचनात्मक एजेण्डाहरू निम्नानुसार राखेको छु।

क. मोवाईल एप: सबै किसिमका फिचर सहित नेफाको राम्रो मोवाईल एप निर्माण गर्ने र हरेक जनस्वास्थ्यकर्मीहरूलाई हातहातमै नेफा संघ जोड्ने। जनस्वास्थ्यकर्मीले आफ्नो विवरण आफ्नै अपडेट गर्न सकियोस, नयाँ जनस्वास्थ्यका व्यवसायीहरूले आफ्नो सदस्यताको लागि त्यही मोवाईल एपबाट दरखास्त दिन मिल्ने। एपमा दर्ता भएका जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको विवरण सुरक्षित राखेर आवश्यकता परेको बेला वा आपतकालिन अवस्थामा नेफाले त्यसलाई सदुपयोग गर्दै प्रयोग गर्न सकिने सिस्टमको निर्माण गर्ने। मोवाईल एपले जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको हालको अवस्था थाहा पाउन, आवश्यकता अनुसार रोस्टर तयार गर्न, परिचालन गर्न तथा हाम्रो जनस्वास्थ्य क्षेत्रका विभिन्न विधा र विज्ञहरूको अवस्था थाहा पत्ता लगाउन पाइयोस। विषयविज्ञहरूको उत्पादन तथा परिचालनको योजना बनाउन समेत सरकार, विश्वविद्यालय तथा अन्य सरो कारवालाहरूलाई प्राविधिक सहयोग गर्न सक्नेछ।

ख. सदस्यता र नेटवर्क विस्तार: विधान बमोजिम सदस्यता पाउन सक्ने व्यक्ति सबैलाई सदस्यता दिलाउने प्रयासलाई अग्रसरता सहित लाग्ने, हरेक जनस्वास्थ्यकर्मी नेफाको सदस्य भएको सुनिश्चितता गर्ने। सबै जिल्लाहरूमा जिल्ला नेफा समन्वय समिति गठन गर्ने, पालिकाहरूमा पुगेमा समिति नपुगेमा नेफा फोकल पर्सनको जिम्ब्वारी दिने ताकी हरेक स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश र संघमा सरकारको एउटा राम्रो साभेदार संस्था नेफा छ भनेर सुनिश्चित गर्न सकियोस।

ग. अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय र सम्झौता: विश्वभर छरिएर रहेका नेपालका जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता तथा ज्ञानलाई नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रमा सदुपयोग गर्न सहजिकरण गर्ने उद्देश्य सहित हरेक देशमा नेफाको सम्पर्क समिति गठन गर्ने तथा विभिन्न देशहरूमा कृयाशिल जनस्वास्थ्यका संघ संगठन तथा सोसाईटीहरूसँग दुईपक्षीय सम्झौता गरी विभिन्न क्षमता अभिवृद्धिका कृयाकलापहरू (Professional Exchange Program, Fellowship, studentship, Scholarships) गर्ने।

घ. जनस्वास्थ्य सम्मेलन: हालको समितिले सुरुवात गरेको जनस्वास्थ्य सम्मेलनलाई निरन्तरता दिने तथा राष्ट्रियस्तरमा पोलिसी ड्राईलग हुने किसिमका विभिन्न गतिविधिहरू कम्तिमा पनि महिनामा एउटा विषयवस्तुमा केन्द्रीत रहेर छलफल कार्यक्रम आयोजना गर्ने।

ङ. Continuing Professional Development (CPD)/Continuous Public Health Education Program र जनस्वास्थ्य व्यवसायीहरूलाई आवश्यक पर्ने विषयवस्तुहरूमा CPd सन्चालन गर्न गाइडलाइन निर्माण गर्ने तथा जनस्वास्थ्यकर्मीहरूलाई अपडेट गराउन अनलाइन इ लर्निङ सिस्टम, विभिन्न सेमिनार तथा महत्वपूर्ण दिवसहरू मनाउने।

च. Mentorship, Feowship & Paid Internship: नेफाको नयाँ सदस्यहरूलाई अनुभवका लागि कुनै निश्चित समयको लागि विभिन्न संघसंस्थासँग सम्झौता गरी केहि निश्चित कोटा निर्धारण गरी Feowship, Paid internship को व्यवस्था गर्ने र अनुभवका लागि भोलेन्टियर गर्नुपर्ने बध्यता हटाउने। नव उदयमान जनस्वास्थ्यकर्मीहरू सिनियर जनस्वास्थ्यकर्मीहरूसँग पेयर्निङ गरेर मेण्टरशिप कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने। नेफाको सदस्य भएको नयाँ सदस्यहरूलाई अवसर दिने व्यवस्था गर्न सकेमा नेफाको सदस्य हुन समेत प्रोत्साहन मिल्नेछ।

छ. राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य दिवस: नेपाल जनस्वास्थ्य संघको स्थापना दिनलाई राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य दिवस घोषणा गर्ने र आधिकारिकताको लागि सरकारसँग आवश्यक सहकार्य गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका गतिविधिहरूलाई देशव्यापी भव्य रूपमा हरेक वर्ष मनाउने।

ज. स्वास्थ्य प्रणालीको वैज्ञानिक समिक्षा: संघीयता पश्चात हाल कार्यान्वयनमा रहेको स्वास्थ्य प्रणालीको वैज्ञानिक समिक्षा गरी स्वास्थ्य क्षेत्रको पुनर्संरचना गर्नको लागि सबै आयामहरूलाई व्याख्या गरिएको विस्तृत आधार पत्र तयार गरी नेफाको आफ्नो आधिकारिक धारणा सहित सरकारलाई पेश गर्ने र कार्यान्वयनको लागि वहस, पैरवी तथा वकालत गर्ने। EPHA Journal, monthly

बाँकी चार पृष्ठमा

खाद्य उद्योगी किराना पसल सञ्चालक एवं होटेल, मिठाई पसल रेष्टुरेन्ट सञ्चालकमा खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराजको अनुरोध

१. खाद्य पदार्थ एवं तैयारी खानेकुरालाई छोपेर राख्नुहोला एवं पूर्ण लेवल वितरण भएको पदार्थ प्रयोग गर्नु होला।
२. बासी सडेगलेका एवं किंंगा भनकेका खानेकुराहरू नबेच्नु होला।
३. पकाउनु पर्ने वा तारेर खाने कुनै पनि खानेकुरामा रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।
४. तेलको प्रयोगमा सावधानी अपनाउनु होला साथै एउटै तेललाई पटक-पटक प्रयोग नगर्नुहोला।
५. मिठाईमा हाईड्रो जस्ता अखाद्य रंग प्रयोग नगर्नुहोला।
६. पिउने पानीलाई स्वच्छ र सफा तरिकाले राख्नुहोला।
७. खाद्य पदार्थ तैयार गर्ने र बाँड्ने ब्यक्तिको आफ्नो ब्यक्तिगत सर-सफाईमा ध्यान दिनु होला।
८. किराना पसल सञ्चालकहरूले ब्याच नम्बर उल्लेख नभएको उत्पादन मिति उपभोग्य मिति सकेको खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण नगरौ।
९. खाद्य उद्योगीले खाद्य अनुज्ञापत्र लिई मात्र उत्पादित खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्नुहोला।
१०. मासु ब्यवसायीले अखाद्य रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।

गुनासोका लागि

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराज, सप्तरी

०३१-५२१५२३

काँग्रेस रूपान्तरणका १२ सूत्र

विजयराज अधिकारी

पुस्तान्तरण र रूपान्तरणको तीव्र बहसका बीच सम्पन्न नेपाली काँग्रेसको चौधौँ महाधिवेशनले सभापति शेरबहादुर देउवालालाई सर्वशक्तिमान बनाइदिएको छ । महाधिवेशनको मत परिणामअनुसार तीन चौथाइभन्दा बढी जनमत देउवाको पक्षमा देखिएको छ । पदाधिकारी र केन्द्रीय समितिमा देउवा बलशाली बनेका छन् । १ सय ३४ निर्वाचितमध्ये पदाधिकारीमा (कोषाध्यक्ष र प्रवक्तासमेत जोड्दा) १० जना देउवा पक्षका छन् । केन्द्रीय सदस्यमध्ये देउवापक्षका ९९ छन् । केन्द्रीय समितिमा ३३ जना मनोनीत गर्न पाउने सभापतिको अधिकार बाँकी नै छ । विधानअनुसार गठन हुने कार्यसम्पादन समिति र संसदीय समितिमा पनि देउवालालाई अब कसैले चुनौती दिन सक्ने देखिँदैन । यसको अर्थ काँग्रेसमा अब देउवाले जे चाहन्छन्, त्यही गर्न सक्छन् भन्ने हो ।

चौधौँ महाधिवेशनको परिणामसँगै काँग्रेसभित्र पार्टी सहमति, सहकार्य र एकताको विचार र भावनाअनुरूप चलाउने कि विधानको अक्षर हेरेर भन्ने नेपाल जनस्वास्थ्य ... newsletters, plan, policy update memos नियमित प्रकाशन गर्ने ।

भन. जनस्वास्थ्यको सवालमा समय मै धारणा राख्ने: विश्व समुदाय, राष्ट्रिय तथा स्थानीयस्तरमा आउने जनस्वास्थ्यका सरोकारका विषयवस्तु तथा मुद्दाहरूमा तत्काल अध्ययन गरी आफ्नो आधिकारिक धारणा, टेक्निकल नोट तथा प्रेस विगोपित तत्काल जारी गरिहाल्ने संघको भिजिविलिटी तथा प्राविधिक इन्फ्लुन्स देखाइहाल्ने ।

यस्ता कामहरू गर्न सकेमा पक्कै पनि नेपाल जनस्वास्थ्य संघको भिजिविलिटी, सकृयता र जनस्वास्थ्यकर्मीहरूको विकास हुँदै अन्ततः स्वास्थ्य क्षेत्रमा योगदान पुग्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

र अन्त्यमा

नेफाको कार्यसमितिमा रहेर केहि योगदान दिन्छु भनेर विभिन्न पदहरूमा आफ्नो उम्मेद्वारी दर्ता गर्नु भएका सम्पूर्ण जनस्वास्थ्य कर्मी हरुलाई सफलताको शुभकामना । चुनावमा हारजित, भोट तलमाथी हुने कुरा स्वभाविक नै हो । नतिजा जे जस्तो होस नेफामा योगदान पुऱ्याउछु भनेर देखाएको उत्प्रेरणा सदैव कायम रहिरहोस, समितिमा रहेर होस वा नरहेर होस आफ्नो पेशागत संस्था, पेशागत विकासमा गर्न सकिने ठाउँ अथाह छ । हामी सबै मिलेर जनस्वास्थ्य पेशा, जनस्वास्थ्य क्षेत्र र अन्ततः जनताको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न हातेमालो गरौ । लेखक जनस्वास्थ्य संघका आजिवन सदस्य हुन । स्वास्थ्य खबरबाट

यक्षप्रश्न खडा भएको छ । सभापति देउवा काँग्रेसमा सम्पूर्ण एकता चाहन्छन् । सबैलाई समेटेर सबैको भावना प्रतिनिधित्व हुनेगरी निर्णय गर्ने देउवाको स्वभाव नै हो । तर, पार्टी विधानअनुसार चलनुपर्ने आवाज सबैभन्दा धेरै देउवातिरै चोर औँला ठड्याएर लगाउने गरिएको छ । अब देउवालालाई चोर औँला ठड्याउँदा आफूतिरै फर्किएका चारवटा औँलाको मर्म नबुझेभैँ गर्नेहरूले के भन्छन् भन्ने सवाल पनि महत्वपूर्ण हुन आउँछ । सभापति देउवाका लागि सबैभन्दा सहज विधानअनुरूप पार्टी चलाउनु हुनेछ । तर, कानूनको साँघुरो किल्लाभित्र न्यायको हत्या नहोस भन्ने वीपी कोइरालाको मार्गदर्शनबाट प्रेरित सभापति देउवाले सहज बाटोभन्दा पार्टीभित्र सम्पूर्ण एकता कायम हुने बाटो नै तय गर्नु उपयुक्त देखिन्छ । देउवाका लागि अब गुट-उपगुटबाट बच्ने र इतिहास रच्नेभन्दा अर्को कुनै स्वार्थ छैन । अब देउवाको नेतृत्वमा अधि बढ्ने रूपान्तरणसहितको काँग्रेसको मार्गचित्र निम्नअनुसार हुनु उपयुक्त देखिन्छ ।

१. पार्टीभित्र सम्पूर्ण एकता नेपाली काँग्रेसको विधानअनुसार सभापति देउवा दोस्रो कार्यकालका लागि अर्थात अन्तिम पटकका लागि सभापति निर्वाचित भएका हुन । देउवाका लागि पार्टीभित्र 'तेरो-मेरो' भन्ने कोही पनि छैनन । देउवा काँग्रेसमा नेताहरूका पनि नेता हुन । त्यसैले पार्टीभित्र सम्पूर्ण एकता कायम हुनेगरी सबैलाई योग्यता र क्षमताअनुसारको जिम्मेवारी दिन कुनै कन्जुस्याईं गर्नहुँदैन । विभागहरूको गठन तुरुन्तै गरिनुपर्दछ । 'राइट म्यान राइट प्लेस' कामको मूल्याङ्कन र त्यहीअनुसार ढण्ड र पुरस्कारको संस्कृति काँग्रेसमा तत्काल सुरु हुनु जरुरी छ । अब सभापति देउवा विधानलाई टेकेर सबैको भावना समेट्ने गरी सन्तुलनकारी भूमिकामा अधि बढ्नुपर्छ ।

२. चलायमान भातृसंस्था नेपाली काँग्रेसका भातृसंस्थाहरू चलायमान हुन सकेका छैनन । वर्षौंदेखि लथालिङ्ग अवस्थामा पुगेका भातृसंस्थामध्ये तरुण दल र नेवि संघका बहालवाला अध्यक्षहरू काँग्रेस केन्द्रीय समितिमा निर्वाचित भइसकेका छन् । हाल यी महत्वपूर्ण संस्थाको नेतृत्व खाली भएको अवस्था छ । त्यसैले नेवि संघ, तरुणदल, महिलासंघ, दलित संघलगायत सबै भातृ तथा शुभेच्छुक संस्थाहरूमा नयाँ नेतृत्व चयन गरेर पार्टीलाई गतिशील बनाउन ढिलाइ गर्नहुँदैन ।

३. चुनावकेन्द्रित रणनीति नेपाली काँग्रेसले अब स्थानीय तहदेखि प्रदेश र संघीय संसदको चुनावकेन्द्रित रणनीति तत्काल तय गरिहाल्नु पर्दछ । गठबन्धन सरकारको नेतृत्व गरिरहेका प्रधानमन्त्री नेपाली काँग्रेसको सभापति पुनः निर्वाचित भएको सन्दर्भमा गठबन्धनका अन्य दलहरूसँगको सहकार्य र प्रतिस्पर्धाको राजनीतिबीचको स्पष्ट लक्ष्मणरेखा तय हुनुपर्दछ । काँग्रेस एकलै निर्वाचनमा प्रतिस्पर्धामा उत्रनुपर्दछ । निर्वाचनमा

गठबन्धनलाई बढावा दिनु काँग्रेस कार्यकर्ताको मर्म र भावनाविपरित हुनेछ । तथापि, दुःखमा साथ दिने तथा सहकार्यको हात फैलाउने शीर्ष नेताहरूलाई सघाउने रणनीतिक योजना काँग्रेससँग हुनु जरुरी छ ।

४. सुशासन, महँगी नियन्त्रण र राहत

नेपाली काँग्रेसको महाधिवेशन उद्घाटन सत्रमा प्रधानमन्त्री तथा सभापति देउवाले ओलीराजको अन्त्य र वर्तमान सरकारको गठनपछि जनमानसमा त्राहिमामको अवस्था नरहेको बताएका थिए । देउवा नेतृत्वको सरकार बनेपछि, स्वेच्छाचारी शासनको अन्त्य भएको, शक्ति सन्तुलन कायम भएको, शान्ति सुरक्षा र भयमुक्त वातावरण तयार भएकै छ । तर, सुशासन र महँगी नियन्त्रणमा पर्याप्त काम हुन सकेको छैन । महामारीको समेत मार खेपेका विपन्न वर्गले राहतको अनुभव अझै गर्न सकेका छैनन । त्यसैले राहतको प्याकेज सार्वजनिक गर्न सुशासन र महँगी नियन्त्रणको प्रभावकारी काम अधि बढाउन काँग्रेस नेतृत्वको वर्तमान सरकारले पहलकदमी लिनु जरुरी छ । सरकार जनताको साथमा छ, भन्ने सन्देश व्यवहारतः प्रमाणित गर्न सक्नुपर्दछ ।

५. दस वर्षे योजना

नेपाली काँग्रेसले अबको दस वर्षभित्र नेपाललाई कहाँ पुर्याउन चाहन्छ ? आर्थिक रूपान्तरण र सामाजिक न्यायको पक्षमा काँग्रेसको योजना के हो ? समृद्ध देश बलियो काँग्रेस बनाउने सभापति देउवाको कार्ययोजनालाई कसरी साकार बनाउने हो ? यी प्रश्नहरूको जवाफ अब काँग्रेससँग जनताले खोजिरहेको छ । नवनिर्वाचित युवा महामन्त्रीद्वय विश्वप्रकाश शर्मा र गगन थापाले काँग्रेसको दस वर्षे योजनाको खाका तत्काल तयार गरी पार्टीमा पेश गर्नुपर्दछ । त्यसलाई काँग्रेसको केन्द्रीय समिति हुँदै नीति तथा विधान अधिवेशनमा पेश गर्ने र पारित गरी लागू गर्नेतर्फ अग्रसर हुनुपर्दछ ।

६. शिक्षा र स्वास्थ्यमा आमूल सुधार

सामुदायिक शिक्षा र सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको बेहाल अवस्थाप्रति सबै भुक्तभोगी छन् । यसको सुधारका लागि तत्काल पहल थाल्न ढिला भइसकेको छ । 'अस्पताल गए सम्पत्ति स्वाहा, नगए

ज्यान भन्ने मनोविज्ञान चिन्न काँग्रेस सफल हुनुपर्दछ । सामुदायिक विद्यालयमा छोराछोरी पढाउन उत्साह उत्पन्न गर्ने गरी सामुदायिक शिक्षामा सुधारको पहल काँग्रेसले लिनु जरुरी छ ।

७. नेपालको धन : जलस्रोत कृषि र पर्यटन

ऊर्जा, कृषि र पर्यटनको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना उत्पादन वृद्धि र औद्योगीकरणको माहोल तयार गरेर विदेसिएका लाखौँ युवाहरूलाई स्वदेशमै फर्काउ र बसो-बसो लाग्ने वातावरण तयार गर्ने दायित्व काँग्रेसले भुल्नु हुँदैन ।

८. प्रविधिमैत्री संरचना र भएका कामको प्रचार

काँग्रेसको केन्द्रीय कार्यालय व्यवस्थापनमा आमूल सुधारको जरुरी छ । देशभरका कार्यकर्ताको गुनासो र समस्या तत्काल सुन्न र व्यवस्थापन गर्न सक्ने संयन्त्र तयार हुनुपर्दछ । भन्दा १० लाख क्रियाशील सदस्य भएको पार्टीको कुनै एक सदस्यलाई आपत पर्दा एक व्यक्तिको एक रुपैयाँ भन्ने अवधारणाअनुसार तत्काल १० लाख रुपैयाँ सहयोग उपलब्ध हुन सक्ने वातावरण तयार गरिनुपर्दछ । केन्द्रको निर्णय पत्र, परिपत्र तत्काल तल्लो तहसम्म पुग्ने गरी प्रविधिको प्रयोगलाई चुस्तदुरुस्त बनाउन सक्नुपर्दछ । काँग्रेस नेतृत्वमा विगतमा थुप्रै आर्थिक, सामाजिक सुधारका प्रयासहरू भएका छन् । वर्तमान सभापति देउवाकै नेतृत्वमा पनि सुधारका दर्जनौँ काम भएका छन् । तर, त्यसको प्रचार गर्दा हामी ओभेलमा पछि, देउवा नायक बन्छन् भन्ने मान्यताका आधारमा पनि पूर्वाग्रहवश त्यसको प्रचार भएको छैन, जसको घाटा सिंगो काँग्रेसले बेहोर्नुपरिरहेको छ । अब काँग्रेसले यसतर्फ पनि ध्यान पुर्याउन सक्नुपर्दछ ।

९. नम्र बोली, समानताको व्यवहार

नेपाली काँग्रेसको महाधिवेशन उद्घाटन समारोहमा महामन्त्री तथा नवनिर्वाचित उपसभापति पूर्णबहादुर खड्काले हाम्रा बोली व्यवहार र आचरणले तपाईंहरूलाई अपमान महसुस भएको भए क्षमा दिनुहोला भनेर समग्र काँग्रेसजनसँग माफी माग्नुभएको थियो । साँच्चै काँग्रेस नेताहरूको बोली व्यवहार र आचरणमा नम्रता, भद्रता भन्दा

मैमत्त र बढप्पन प्रकट हुने गरेको देखिन्छ । लोकतन्त्रमा कोही राजा र कोही रैती हुँदैनन, सबैलाई सम्मान गर्ने समानताको व्यवहारमा काँग्रेस नेताहरू खरो उत्रन सक्नुपर्दछ ।

१०. जनताको साथमा काँग्रेस

'युवा हाम्रा साथी भरोसा काँग्रेसमाथि भन्ने दृष्टिकोणअनुसार सामाजिक आर्थिक परिवर्तनका लागि युवाहरूलाई सहभागी गराउनुपर्दछ । जनताको सुख-दुःखमा साथ दिने, जनताकै बीचमा रमाउने, चर्का भाषण र नारामा होइन, व्यवहारमा काँग्रेस भेटिने वातावरण तयार गर्नुपर्दछ । ठूलूला दर्शन होइन, स-साना सहयोग र सुधार आमजनमानसले खोजिरहेका छन् । दुःखमा सामान्य मद्दत र राहत एवं सुखमा साथ दिने साथी र सहयोगी नेता आमजनताले खोजिरहेका छन् । यसतर्फ काँग्रेसको ध्यान जानु जरुरी छ । रूपान्तरणका यस्ता प्रयासहरू थालनी गरे मात्र काँग्रेसले जनताको मत र भरोसा प्राप्त गर्न सक्नेछ । पुरानै पारा र ढर्रा कायम रहिरहने हो भने काँग्रेसको विनाशलाई कसैले रोक्न सक्ने छैन ।

११. सन्तुलित विदेश नीति आजको दुनियाँ

जसपाको खबरदारी जुलुस

राजविराज / जनता समाजवादी पार्टी नेपाल सप्तरीले जनमत पार्टी विरुद्ध खबरदारी जुलुस निकालेको छ । जनमत पार्टीका नेता कार्यकर्तामाथी कारवाहीको माग गर्दै जसपाले बिहीबार सो खबरदारी जुलुस निकालेको हो ।

सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकामा जनमत पार्टीको कार्यक्रममा वडा नं. ११ का वडाअध्यक्ष लगायतले नेता कार्यकर्तामाथी आक्रमण तथा सवारीसाधनलाई तोडफोड गरेको भन्दै वडा अध्यक्षलाई कारवाहीको माग गर्दै आन्दोलन गरिरहेको बेला जसपाले पनि सो पार्टी विरुद्ध खबरदारी जुलुस निकालेको जनाइएको छ ।

सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा नं. ११ का वडा अध्यक्ष मोहि यादवको नेतृत्वमा एक टोलीले गत गत शनिवार आफ्ना नेता कार्यकर्तामाथी आक्रमण र कार्यक्रम स्थलमा तोडफोड गरेको आरोप लगाउँदै

विश्वव्यापीकरणको दुनियाँ हो । अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र छिमेकसँगको पारस्परिक सहयोगविना कुनै पनि मुलुक अधि बढ्न सक्दैन । अझ नेपालजस्तो भारत र चीनजस्ता विशाल छिमेकी मित्रराष्ट्रको बीचमा रहेको नेपालले आफ्नो राष्ट्रिय स्वाभिमान र स्वार्थलाई अक्षुण्ण राख्दै अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध स्थापित गर्न सक्नुपर्छ । नेपालको सबैभन्दा पुरानो लोकतान्त्रिक पार्टी भएको नाताले काँग्रेसले यी सबै पक्षलाई ध्यानमा राखेर दुवै छिमेकी र अन्य मित्रराष्ट्रहरूसँगको असल र दिगो सम्बन्धमा आधारित परराष्ट्र नीति तय गरी अधि बढ्नुपर्दछ ।

१२. विदेशमा रहेका नेपालीलाई मताधिकारको रयारेन्टी

नेपाली काँग्रेसले विदेशमा श्रम गर्न बाध्य सबै नेपालीलाई मतदानको अधिकार सुनिश्चित गर्नेतर्फ ध्यान दिनु जरुरी छ । बाध्यताले आमचुनावमा सहभागी हुन नपाउने अवस्थाको अन्त्य गर्दै श्रम गन्तव्य मुलुकबाटै मतदान गर्न पाउने नागरिक अधिकार रक्षाका लागि काँग्रेसले पहलकदमी लिनुपर्दछ । रोतोपाटीबाट

जनमत पार्टीका कार्यकर्ताले सडक आन्दोलन सुरु गरेका छन् । यता मंगलबारदेखि उक्त नगरपालिकाका १३ वटै वडाका वडा अध्यक्षले आ-आफ्नो वडा कार्यालयमा तालाबन्दी गरि सोको साँचो नगर प्रमुख शैलेश प्रसाद साहलाई बुझाएका छन् । उनीहरूले नगर प्रमुख साहलाई एक ज्ञापनपत्र समेत बुझाउँदै उक्त घटनामा जनमत पार्टीका कार्यकर्ता दोषि रहेकाले कारवाहीका लागि पहल गर्न माग गरेका छन् ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति र पत्रकार महासंघ सप्तरीलाई बोधार्थसमेत दिइएको उक्त ज्ञापनपत्रमा गत शनिवार आयोजित जनमत पार्टीको कोणसभाका क्रममा वडा नं. ११ वडा अध्यक्ष मोही यादवलाई गालिगलौज गरेको तथा वडा नं. १० वडा अध्यक्ष श्रवण मण्डलको घरमै पसि उनीमाथी हातपात गरेको उल्लेख गरेका छन् ।

महिला सहभागितालाई प्राथमिकतामा राखिएको छ : प्रहरी महानिरिक्षक

राजविराज/नेपाल प्रहरीका महानिरिक्षक शैलेश थापा क्षेत्रीले ३३ प्रतिशत महिला सहभागितालाई प्रहरी संगठनमा प्राथमिकता दिइएको बताएका छन्।

प्रदेश २ प्रहरी तालिम केन्द्र, जनकपुर सम्पर्क कार्यालय राजविराजमा सोमबार महिला आवास गृह, कक्षाकोठा तथा अतिथि गृहको उद्घाटन गर्दै उनले सो कुरा बताएका हुन्।

हाल नेपाल प्रहरीमा महिलाको सहभागिता १९ प्रतिशत

पुगेको र भविष्यमा ५० प्रतिशतसम्म पुऱ्याउने लक्ष्यका साथ कार्य भइरहेको उनले जानकारी पनि दिए।

महिलासहित सम्पूर्ण जनतालाई सुरक्षा र न्याय प्रदान गर्न प्रहरी प्रतिबद्ध रहेको बताउँदै उनले महिला माथि हुने हिंसा अपराधिक घटनालाई महिला प्रहरी अधिकृत र कर्मचारीले नै सहजिकरण गर्दा सहज हुने जिकिर गरे।

एमआईपीपी परियोजना

अन्तर्गत राजविराजस्थित सम्पर्क कार्यालयमा युनोपसको सहयोगमा २ सय क्षमता भएको महिला आवास गृह र ५० विद्यार्थी अटाउने क्षमता भएको ४ वटा कक्षा कोठाको निर्माण गरिएको छ। परियोजना प्रमुख कोमल कार्कीले १५ करोडको लागतमा उक्त भवनहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको जानकारी दिए।

कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनार्दन गौतम, प्रदेश २ तालिम केन्द्र राजविराजका

प्रमुख केदार ढकाल, राजविराज नगरपालिका नगर प्रमुख शम्भु प्रसाद यादव, तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका अध्यक्ष सतिश कुमार सिंह, रूपनी गाउँपालिका अध्यक्ष हरेराम यादव, सप्तरी प्रहरी प्रमुख अभिनारायण काफ्ले, सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक राजु श्रेष्ठ, रेडक्रस सप्तरीका अध्यक्ष जोगेन्द्र भगत, नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरी अध्यक्ष श्रवण कुमार देव लगायतको समेत उपस्थिति रहेको थियो।

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

फ्रान्समा ६ लाखभन्दा बढी पक्षी मारियो

पेरिस/फ्रान्समा छ लाखदेखि छ लाख ५० हजारसम्म पक्षीहरू मारिएको छ। बर्ड फ्लु फैलिन थालेपछि सरकारले शङ्कास्पद क्षेत्रका कुखुरा, हाँसलगायतका पक्षीहरू मार्न लगाएको हो।

पक्षीको उक्त सङ्ख्या पछिल्लो एक महिनामा मारिएको सरकारी अधिकारीहरूले शुक्रबार जानकारी दिएका छन्। फ्रान्समा सन् २०१५ देखि बर्ड फ्लुको महामारी आएको र अहिले चौथो चरणको खतरा रहेको बताइएको छ।

महामारी फैलिनसक्ने देखिएका क्षेत्रका २६ फार्मका पक्षी अहिले मारिएका कृषि मन्त्रालयले जनाएको छ। फ्रान्स जस्तै अरु धेरै युरोपेली देशहरूमा पनि अहिले बर्ड फ्लुको महामारी आउने खतरा देखिएको छ। कोरोनाभाइरसको महामारीले मानिसलाई त्रसित पारिरहेकै बेला बर्ड फ्लु भाइरसको महामारीले पीडा थपेको हो। एजेन्सी

विरोध प्रदर्शनका क्रममा सुडानमा चारको मृत्यु, सयौं घाइते

खार्तूम/सुडानमा भएको आम प्रदर्शनका क्रममा शुक्रबार थप चार जनाको मृत्यु भएको छ। प्रदर्शनका क्रममा थप चार जनाको मृत्यु भएको र अरु सयौं घाइते भएको प्रहरीले पनि पुष्टि गरेको छ। प्रदर्शनकारीहरूले राजधानी खार्तूम र छिमेकी सहरहरूमा बिहीबार व्यापक विरोध प्रदर्शन गरेका थिए। प्रदर्शनकारी र प्रहरीका बीच भएको झडपमा प्रहरीतर्फ पनि घाइते भएका छन्। प्रहरी अधिकारीहरूका अनुसार प्रहरीतर्फ ४९ जना घाइते भएका हुन्।

प्रदर्शनकारीहरूले सार्वजनिक सम्पत्तिमा क्षति पुऱ्याएको र प्रहरीलाई नै आक्रमण गरेपछि प्रहरीले जवाफी आक्रमण गर्नु परेको प्रहरीले जनाएको छ। प्रहरीले प्रदर्शनको नेतृत्व गरिरहेका नेताहरूसँग समन्वय गर्ने प्रयाससमेत गरेको दावी गरेको छ। घाइतेमध्ये केहीको विभिन्न अस्पतालमा उपचार भइरहेको जनाइएको छ। सुडानमा गत अक्टोबर २५ देखि आम प्रदर्शन भइरहेको छ। नागरिक सहभागितासहितको सरकारको सट्टामा सेनाले सैनिक सरकार चलाउन थालेपछि सुडानमा फेरि आन्दोलन सुरु भएको हो। एजेन्सी

मालीमा आतंकवादी हमलामा ८ सैनिकको मृत्यु ७ घाइते

माली/मालीको पश्चिमी भागमा बुधबार भएको आक्रमणमा मारिएका सैनिकहरूको संख्या आठ पुगेको छ भने थप सात घाइते भएको माली सशस्त्र बलले जनाएको छ।

बुधबार नारा गाउँमा भएको आक्रमणमा परी चार सैनिकको मृत्यु भएको र करिब १० जना घाइते भएको सेनाले जनाएको छ। मृत्यु हुने सैनिकको संख्या ८ पुगेको छ भने ७ सैनिक घाइते भएका छन् र ३ वटा सवारी साधन ध्वस्त भएका छन्। सेनाले वेबसाइटमा प्रकाशित प्रेस विज्ञप्तिमा जनाए अनुसार आक्रमणकारी तर्फ ३१ जनाको मृत्यु भएको र उनीहरूबाट हतियार र गोलाबारुद जफत गरिएको छ। मालीको वायुसेनाले गरेको हवाई हमलाका कारण आतंककारीहरूको मृत्युको कुल संख्या अबै स्पष्ट हुन बाँकी छ।

मालीले संयुक्त राष्ट्रसंघ र फ्रान्सेली सेनाको उपस्थितिको बावजुद सन् २०१२ मा उत्तरी क्षेत्रमा शुरु भएको इस्लामवादी विद्रोहलाई नियन्त्रण गर्न संघर्ष गरिरहेको छ। यो द्वन्द्व मध्य माली, साथै छिमेकी बुर्किना फासो र नाइजरमा समेत फैलिएको छ। एजेन्सी

महाराष्ट्रका १० मन्त्री र २० प्रदेश सांसदलाई कोरोना सङ्क्रमण

महाराष्ट्र/भारतको महाराष्ट्र प्रदेशका १० मन्त्रीलाई कोरोनाभाइरसको सङ्क्रमण भएको पुष्टि भएको छ।

महाराष्ट्रका उपमुख्यमन्त्री अजित पावारले अरु २० प्रदेश सांसदहरूलाई पनि सङ्क्रमण भएको जानकारी दिनुभयो।

उहाँले कोरोनाभाइरसको महामारी तीव्ररूपमा फैलिएकाले आम नागरिकस्तरबाट पनि उच्च सतर्कता अपनाइनु पर्नेमा जोड दिनुभयो।

सरकारले लागू गरेका नियमहरूको पालना नगर्दा र हेल्चेकचाई गरेकाले महामारी बढी फैलिइएको उहाँको भनाइ छ।

उहाँले भन्नुभयो, "कृपया सरकारको आग्रहलाई पालना गरिदिनु होला, आफ्नै पनि सतर्कता अपनाउनु होला, नत्र अवस्था भयावह हुनसक्छ।"

महामारी नियन्त्रणका लागि अपनाउनु पर्ने नयाँ उपायका बारेमा छलफल गर्न सरोकारवाला तथा विज्ञको बैठक बोलाइएको र उनीहरूसँग पटकपटक परामर्श भइरहेको जानकारी पनि उहाँले दिनुभयो।

भारतको महाराष्ट्र प्रदेश कोरोनाभाइरसबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित प्रदेश हो। अहिले ओमिक्रोनका सङ्क्रमित पनि सबैभन्दा धेरै महाराष्ट्रमै देखिएका छन्। एजेन्सी

एक वर्षको अवधीमा ८ वटा हत्याका घटना : इन्सेक

राजविराज/सप्तरीमा एक वर्षको अवधीमा आठ वटा हत्याका घटनाहरू भएका छन्। सन् २०२१ को अवधीमा सो घटनाहरू भएको जनाइएको छ।

नेपाल मानव अधिकार वर्षपुस्तक २०२२ का लागि सप्तरीमा संकलन गरिएको मानव अधिकार उल्लंघन र ज्यादतीका घटनाहरूको प्रकाशन पूर्व शुक्रबार राजविराजमा वार्षिक समीक्षा गोष्ठीमा प्रस्तुत प्रतिवेदनमा जनाइएको छ।

ती घटनासहित ९४ वटा मानव अधिकार उल्लंघन तथा

ज्यादतीका घटना समेत भएको प्रतिवेदन उल्लेख छ। इन्सेक प्रतिनिधि मनोहरकुमार पोखरेलले प्रस्तुत गरेका प्रतिवेदनमा सो अवधिमा बलात्कारपछि नौ वर्षीया बालिकाको हत्या, १६ वर्षीय बालक, ८९ वर्षीय अति वरिष्ठ ज्येष्ठ नागरिक र ४७ वर्षीया महिलाको हत्यासहित गैरराज्य पक्षबाट आठ जनाको हत्या भएको जनाइएको छ।

महिला बलात्कारका ९ घटनामा १८ माथि ३० वर्षीयासम्मका ९ महिला पीडित भएकी छिन। बलात्कारको

घटनामा १९ देखि ३३ वर्षीय ९ जना आरोपितहरू छन्। जसमा १ जना थुनामा, २ जना जिम्माजमानीमा र ३ जना पुर्पक्षका लागि धरौटीमा रिहा भएका छन् भने ३ जना फरार छन्।

बहुविवाहको ९ घटनामा २१ देखि ४६ वर्षीया महिला पीडित बनेकी छिन। आरोपितमध्ये ६ जना पुर्पक्षका लागि धरौटीमा रिहा भए, १० जनाविरुद्ध पक्राउ पुर्जी जारी भयो भने २ जना फरार छन्।

मानव बेचबिखनको १, अपहरणको ३, गैरकानुनी थुनाको १, अमानविय व्यवहारको १, घरेलु

हिंसाको ६ घटना अभिलेख गरिएको छ। कुटपिट/दुर्व्यवहारको ६ घटनामा घाइते हुनेमा ४ कर्मचारी, १ शिक्षक, १ डाक्टर, १ सर्वसाधारण रहेका छन्।

इन्सेक सदस्य तथा प्रेस स्वतन्त्रता सेनानी बैद्यनाथ भाको अध्यक्षतामा आयोजित गोष्ठीमा जिल्ला न्यायाधीश राजेन्द्रकुमार श्रेष्ठ, प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनार्दन गौतम, स्रेस्तेदार कुमार मार्के, एसपी अबिनारायण काफ्ले, सशस्त्र एसपी राजु श्रेष्ठ, उपअनुसन्धान निर्देशक नरेशबहादुर शाह, जिल्ला न्यायवक्ता मोहम्मद मुन्ना, सेनानी कर्म्मन्सिंह भाट, नागरिक समाजका अध्यक्ष थानसिंह भन्साली, ज्येष्ठ नागरिक महासंघका प्रदेश २ अध्यक्ष शंकर शारदा, सामुदायिक सेवा केन्द्र अध्यक्ष हितनारायण लाल दास, राजविराज उच्च अदालत बार एशोसिएसन अध्यक्ष भरत यादव, सप्तरी जिल्ला बार एशोसिएसन अध्यक्ष डोमन साह, नेपाल पत्रकार महासंघ अध्यक्ष श्रवण देव, मानव अधिकार निगरानी समूहका अध्यक्ष रघुबर साह, प्याक्सन सचिव संजय शर्मा, अधिवक्ताहरू मीना देव, मनु खनाल, पार्वती जोशी थारु, दानो चौधरीले धारणा राखेका थिए।

समिति' गठन

उपाध्यक्ष बैद्यनाथ यादवको संयोजकत्वमा पाँच सदस्यीय समिति समेत गठन गरेको छ। गठित समितिको सदस्यहरूमा कार्यसमितिका महिला उपाध्यक्ष अम्बिका दहाल, सहसचिवद्वय चन्दनकुमार यादव र गोपालप्रसाद गुप्ता तथा सदस्य विद्यानन्द राम रहेका छन्।

त्यस्तै भवन निर्माणकालागि प्रदेश २ सरकारका अर्थ मन्त्रालयसँग बजेट माग गर्ने र आवश्यक काम कारबाही अगाडी बढाउने निर्णय समेत भएको सचिव रामनारायण विश्वासद्वारा प्रेसित विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

तीन सदस्यीय 'पुरस्कार छनौट समिति' गठन

राजविराज/नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरीको सम्पन्न बैठकले लोकेन्द्र स्मृति पत्रकारिता पुरस्कारका लागि तीन सदस्यीय 'पुरस्कार छनौट समिति' गठन गरेको छ।

महासंघका अध्यक्ष श्रवणकुमार देवको अध्यक्षतामा बिहीबार सम्पन्न कार्यसमितिको बैठकले वरिष्ठ पत्रकार अनिल

कुमार अनलको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय समिति गठन गरेको हो। उक्त समितिको सदस्यद्वयमा महासंघका उपाध्यक्ष बैद्यनाथ यादव र धर्मपाल राउत रहेका छन्।

यस्तै सोही बैठकले लोकेन्द्र स्मृति पत्रकारिता पुरस्कार वितरण सम्बन्धमा आगामी दिनमा नयाँ कार्यविधि निर्माणका लागि

जनमतको राजमार्ग बन्द यथावत

राजविराज/किसानहरूको समस्या समाधान गर्न ११ बुँदे माग अधि साँदै जनमत पार्टीले गरेको अनिशिचतकालीन राजमार्ग बन्दलाई शनिबार पनि निरन्तरता दिएका छन्।

सो बन्दको प्रभाव पूर्व-पश्चिम राजमार्गमा परेको छ। शुक्रबार राजमार्ग बन्दका क्रममा जिल्लाको भारदहमा राजमार्ग अवरुद्ध गर्दै गरेका जनमत पार्टीका सप्तरीका अध्यक्ष चन्द्रेश्वर मण्डलसहित एक दर्जन व्यक्तिलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

यता शुक्रबार विहानदेखि भारदहस्थित राजमार्गमा जनमतका कार्यकर्ताहरूले प्रदर्शन

गर्दै एक टिपरमा तोडफोड गरेका छन्।

यस्तै लहानमा जनमतका कार्यकर्ताहरूले उखु बोकेर प्रदर्शन गरेका छन्। किसानहरूको समस्या समाधान गर्न भन्दै जनमत पार्टीले सुरु गरेको राजमार्ग अवरुद्ध बन्द आन्दोलनका क्रममा सिरहाको लहानमा मनोकामना ड्राइभिङ सेन्टरको गाडी तोडफोड भएको छ।

राजमार्ग बन्दको अवज्ञा गरेको भन्दै जनमतका कार्यकर्ताले को.पव. ३७२९ नम्बरको कारको सिसा फुटाएका हुन्। सिसा लागेर गाडीमा सवार विजय यादवलाई चोट समेत लागेको छ।

आगलागिमा दश लाख भन्दा बढीको क्षति

राजविराज/सप्तरीको तिरहुत गाउँपालिका ३ मा बिहीबार भएको आगलागीमा दश लाखभन्दा बढीको क्षति भएको अनुमान गरिएको छ।

स्थानीयवासी हेमनारायण साफीको घर र किराना पसल तथा मेडिकल ल्याब रहेको तथा अर्को घरमा विद्युत् सर्त

भएर आगलागी हुँदा सो क्षति भएको हो।

आगलागीबाट औषधि, दुई गोरु, पाँच बाखा, ल्यापटप, साइकल, अन्न, लत्ताकपडालगायतका सामान जलेर नष्ट भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ। स्थानीयवासी र प्रहरीले आगो नियन्त्रणमा लिएका थिए।

नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरीको सूचना

नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरीले पछिल्लो २७ वर्षदेखि निरन्तर रूपमा सप्तरीका स्वर्गीय पत्रकार लोकेन्द्र बुढाथोकीको स्मृति दिवस 'पुस २६ गते'का दिन मनाउँदै आएको सर्वविदितै छ। यसवर्ष पनि पुस २६ गते सोमबारकादिन २८औं लोकेन्द्र स्मृति पत्रकारिता पुरस्कार विशेष समारोहकाबीच निर्भिक, निष्पक्ष एवम् खोजमूलक समाचार सम्प्रेषण गर्ने एक जना पत्रकारलाई प्रदान गरिनेछ।

तसर्थ, सप्तरी जिल्लालाई कार्यक्षेत्र बनाएर पत्रकारिता गर्दै आएका सञ्चारकर्मीहरूले आ-आफ्नो व्यक्तिगत विवरण, निवेदनसहित एक वर्षयता(२०७७ पुस २७ गदेखि २०७८ पुस १३ सम्म) हालसम्म प्रकाशित/प्रशारित समाचार सामग्रीहरूमध्ये कम्तिमा तीन वटा महासंघको कार्यालयमा बुझाउनु हुन अनुरोध छ।

नोट : रेडियो र टेलिभिजनका पत्रकारले <https://wetransfer.com> बाट fnjsaptari78@gmail.com मा समेत 'समाचार सामग्री' पठाउन सकिन्छ।

कागजात बुझाउने स्थान : नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरीको कार्यालय, राजविराज

बुझाउने मिति : २०७८ पुस १४ देखि २२ गतेसम्म समय : विहान ११ बजेदेखि ३ बजेसम्म

मिति : २०७८/०९/१३ गते।

रामनारायण विश्वास सचिव

नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरी, राजविराज

सप्तरीका विवेक राष्ट्रिय टोलीको बन्द प्रशिक्षणमा

राजविराज / आगामी फ्रेब्रुअरी महिनाको तेस्रो सातामा ओमानमा हुने आइसीसी टी-२० विश्वकप ग्लोबल छनोट क्रिकेटको बन्द प्रशिक्षणका लागि ३० सदस्यीय राष्ट्रिय टोलीमा सप्तरीका विवेक यादव परेका छन्।

हालै यु १९ एसिया कप खेलेर आएका उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका १८ वर्षीय खेलाडी विवेक नेपाली राष्ट्रिय टोलीका लागि बन्द प्रशिक्षणमा पर्न सफल भएका हुन्।

मुख्य प्रशिक्षक पुबुदु दसानायिकेको आगमनसँगै क्यानले पहिलोपटक सन्दीप लामिछानेको कप्तानीमा ३० सदस्यीय नेपाली टोलीको घोषणा गरेका छन्।

टोलीमा सन्दीपसँगै ज्ञानेन्द्र मल्ल, दीपेन्द्रसिंह ऐरी, शरद भेषावकर, करण केसी, सोमपाल कामी, मोहम्मद आरिफ शेख, विनोद भण्डारी, कुशल मल्ल, कुशल भुर्तेल, मोहम्मद आशिफ शेख, कमलसिंह ऐरी, साहब आलम र सन्दीप जोरा छन्।

त्यसबाहेक अभिनाश बोहरा, सुशान भारी, पवन सराफ, विक्रम सोव, भीम साकी, रोहितकुमार पौडेल, प्रदीप ऐरी, गुलशन कुमार भा, नन्दन यादव, जितेन्द्र मुखिया, विवेक कुमार यादव, सौरभ खनाल, राजेश पुलामी मगर, किशोर महतो, सागर ढकाल र हरि शंकरशाहलाई टोलीमा स्थान दिइएको छ। नेपाली टोलीको बन्द प्रशिक्षण शनिवारदेखि सुरु हुने क्यानले जनाएको छ।

ग्लोबल छनोट फ्रेब्रुअरीको १५ देखि २५ तारेखसम्म ओमानमा आयोजना हुनेछ। समूह ए मा

नेपालसँगै आयरल्यान्ड, ओमान, युएई, फिलिपिन्स, जर्मनी, क्यानडा र बहराइन छन्। समूहको शीर्ष दुई टोलीले अष्ट्रेलियामा हुने टी २० विश्वकपका लागि छनोट हुनेछन्।

ट्रकमा आगजनी

राजविराज/सिके राउत नेतृत्वको जनमत पार्टीको अनिश्चितकालिन राजमार्ग बन्दका क्रममा शुक्रवार सप्तरीमा एक ट्रकमा आगजनी भएको छ।

पूर्वपश्चिम राजमार्ग अन्तरगत सप्तरीको अग्निसाइर कृष्णासवरण गाउँपालिका ५ महुली पुल नजिक गिट्टी बोकेर पूर्वतर्फ जाँदै गरेको ना.६ख. ७६२९ नम्बरको ट्रकमा आगजनी भएको हो।

आगजनीबाट ट्रकको अगाडीको भाग जलेको छ। ट्रकमा लगाइएको आगो नियन्त्रणका लागि प्रहरी, स्थानियवासी तथा वारुणयन्त्रको मद्दत लिएको थियो। स्थानिय प्रत्यक्षदर्शीका

लागुऔषध काठमाडौं पुर्‍याउने कार्यमा संलग्न दुई जना पक्राउ

राजविराज/सप्तरी प्रहरीले लागुऔषध काठमाडौं पुर्‍याउने कार्यमा संलग्न बसका सहचालकसहित दुईजनालाई ठूलो मात्रामा लागु औषधसहित पक्राउ गरेको छ।

अनुसार चार जनाको समूहमा आएका व्यक्तिहरूले ट्रक रोकी पेट्रोल छरेर आगजनी गरि फरार भएका थिए।

यता जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रहरी नायव उपरीक्षक माधव प्रसाद काफ्लेले अज्ञात व्यक्तिले ट्रकमा आगजनी गरेको बताउँदै घटनाबारे अनुसन्धान भइरहेको जानकारी दिए।

रात्री बसबाट लागुऔषध ओसारपोसार गर्ने कार्यमा संलग्न राजविराज-काठमाडौं रुटमा चल्ने ना.६ख. ५८३७ नम्बरको बसका सहचालक कंचनरुप नगरपालिका ८ निवासी ३६ वर्षीय संजय भुजेल र बोदेबरसाईन नगरपालिका ५ बस्ने २९ वर्षीय मो. अब्दुललाई पक्राउ गरेको हो।

टेम्पो र बसबाट गरि प्रतिबन्धित नाइट्रोभेट १० दुई हजार एक सय ट्याब्लेट, एसएमपी प्रोक्सिमन क्याप्सुल २ सय ८८ र डाइलेक्स डिजि १०० एमएल तीन सय ९९ बोतल बरामद गरिएको प्रहरीले जनाएको छ।

उनीहरूलाई राजविराजस्थित गुलाब रयारेजमा पार्किङ गरिराखेको सो रात्री सेवा बसको

डिक्किमा कार्टुनमा प्याक गरि लोड गरिराखेको अवस्थामा पक्राउ गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

सप्तरीका प्रहरी उपरीक्षक अभिनारायण काफ्लेका अनुसार भुजेलले काठमाडौं लैजान पार्किङ गर्ने स्थानमा बसको डिक्कीमा लागुऔषध ठिक्क पारि राखेको गोप्य सूचना आएपछि चेकजाच गर्दा ठूलो परिमाणमा लागु औषध बरामद गरिएको हो।

अबुलले भारतीय क्षेत्रबाट लुकिछिपि लागुऔषध ल्याई सहचालक भुजेललाई बुझाउने र भुजेलले काठमाडौं पुर्‍याई विभिन्न स्थानमा बिक्रि गर्ने गरेको अनुसन्धानको क्रममा खुलेको उनको भनाई छ।

कालो दुसी (म्युकरमाइकोसिस) सम्बन्धी जान्नै पर्ने कुरा

कोभिड-१९ भएका बिरामीमा आँखा, नाक र अनुहार बिजाने कालो दुसीको संक्रमण नेपालमा अहिले केही मानिसमा पुष्टि भएको छ। यो संक्रमण विरलै देखिन्छ तर संक्रमण गम्भीर भए प्राणघातक पनि हुनसक्ने भएकोले समयमा नै ध्यान पुर्‍याउनु आवश्यक छ।

कालो दुसीका सामान्य प्रारम्भिक लक्षणहरू

- अनुहार, मुख, नाक, आँखा वरिपरि दुस्ने
- आँखा र नाक सुक्नने, रातो हुने वा दुस्ने
- नाकको वरिपरिको छालाको रंग कालो हुँदै जाने, रगत बग्ने, बाक्लो सिँजान आउने
- ज्वरो आउने
- आँखाको ढकनी सुनिने र ढकनी मृदुने, आँसाले घमिलो देखिने
- दाँत दुस्ने वा हल्लिने

उच्च जोखिम भएकाहरू

- कोभिड-१९ उपचारका क्रममा स्टेरोइड प्रयोग गरेका व्यक्तिहरू
- चिकित्सकको सल्लाह बिना एन्टिबायोटिक वा अन्य औषधीको जथाभावी प्रयोग गर्नेहरू
- मधुमेह भएका वा शरीरको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कमजोर भएकाहरू

घरमा आइसोलेसनमा बस्दा अपनाउन सकिने

रोकथामका उपायहरू

- सफा र सुख्खा मास्क प्रयोग गर्ने, डिस्पोजेबल मास्कको पुनः प्रयोग नगर्ने
- नियमित रूपमा हात धुने वा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने
- व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान दिने
- घर बाहिर वा फोहरमा काम गर्नु परे डिस्पोजेबल पन्जाको प्रयोग गर्ने
- धेरै धुलो भएको र ओसिलो ठाउँमा नजाने
- बुनिलो पानीले नाक सफा गर्ने
- पोभिडोन आयोडिन भएको तरल पदार्थले घाँटी र मुख कूल्ला गर्ने
- मधुमेह भएका बिरामीले सुगर नियन्त्रणमा राख्ने
- स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाहमा मात्रै औषधी प्रयोग गर्ने

यो कोरोना जस्तो एक मानिसबाट अर्को मानिसमा सार्ने

राजगढ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)

सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो
(१००.४°F भन्दा माथि)

श्वास प्रश्वासमा
अत्याधिक समस्या

रुघा र खोकी

"नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हप्ता भित्र रुघाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घाँटी/टाउको दुखेमा, श्वासप्रश्वासमा अत्याधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने।"

नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरूलाई बचाउने?

- नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने।
- खोकदा र हाँछ्युं गर्दा नाक र मुख छोप्ने।
- फलू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।
- फलू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने।
- जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्छी सँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने।
- पशुजन्य मासु तथा अन्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने।

अनुरोधकर्ता : विष्णुपुर गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्भन्नुहोस्।

हाम्रो सेवाहरु

नेपाल सहकारी संस्था लि. राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२१०९६

ipay remit, CITY EXPRESS, prabhut Money Transfer, IME International Money Express, himal remit, CG Money